

## POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 27 marca 2025 r.

**w sprawie skazanych M. M. i B. M. ,**

wniosków obrońców skazanych o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Igora Zgolińskiego od rozpoznania sprawy o sygnaturze akt III KK 101/24, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

### **p o s t a n o w i ł**

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Igora Zgolińskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygnaturze akt III KK 101/24.**

## UZASADNIENIE

Obrońcy skazanych M. M. i B. M. wnieśli kasacje od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 19 lipca 2023 r., sygn. akt II Ka 78/23, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 27 września 2022 r., sygn. akt II K 82/21. W wyniku losowania w dniu 5 lutego 2025 r. do rozpoznania tej sprawy został wyznaczony SSN Igor Zgoliński. Odpowiednio w dniach 27 lutego 2025 r. oraz 11 marca 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynęły wnioski obrońców skazanych, adwokatów B. R. i J. J. - o wyłączenie sędziego SN Igora Zgolińskiego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. od rozpoznania niniejszej sprawy z uwagi na wątpliwości co do jego bezstronności, wynikające przede wszystkim z uzyskania

statusu sędziego Sądu Najwyższego w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa w składzie ukształtowanym nowelą z 2017 r. W ocenie wnioskodawców, orzekanie przez sędziego Igora Zgolińskiego w przedmiocie wniesionej w niniejszej sprawie kasacji spowoduje wystąpienie bezwzględnej podstawy odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Powołując się na motywy zawarte w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 oraz szeroko przedstawione orzecznictwo TSUE i ETPC, w konkluzji obrońcy wskazali, że SSN Igor Zgoliński nie spełnia wymogu instytucjonalnej bezstronności w rozumieniu wskazanych tam argumentów, która to okoliczność wywołuje uzasadnioną wątpliwość także co do bezstronności Sędziego przy rozpoznawaniu przedmiotowej sprawy.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Wnioski obrońców zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą w realiach sprawy takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego.

Pan sędzia Igor Zgoliński na urząd sędziego Sądu Najwyższego został powołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym według przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a więc w procedurze kwestionowanej przez obrońców. Sąd Najwyższy podkreślał w swym orzecznictwie, że wykładni art. 41 § 1 k.p.k. należy dokonywać w taki sposób, aby zapewnić skuteczną ochronę prawa strony do rozpoznania konkretnej sprawy przez niezależny i bezstronny sąd. Oznacza to, że wykładnia ta powinna umożliwiać także kontrolę tego, czy w konkretnej sprawie nie dochodzi do naruszenia standardu niezależności i bezstronności gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPC.

Zgodnie z wyrokiem ETPC z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie Reczkowicz

przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19), interpretującym standard „niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, udział w procesie powoływania w Polsce sędziów takiego organu, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa, w składzie ukształtowanym nowelą z 2017 r. (w efekcie czego organ ten nie jest niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej) powoduje, że skład orzekający, w który wchodzi osoba tak powołana na urząd sędziego, nie stanowi w konkretnej sprawie niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC.

Sąd Najwyższy badając w trybie art. 41 § 1 k.p.k. wniosek o wyłączenie sędziego winien mieć na względzie także stanowisko Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i uwzględniać fakt, że orzeczenie wydane przez skład sądu z udziałem osób powołanych na stanowisko sędziego w procedurze nominacyjnej prowadzonej przed Krajową Radą Sądownictwa wadliwie ukształtowanej na podstawie w/w ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., będzie obciążone wadą traktowaną przez ETPCz jako naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, a na gruncie prawa polskiego, jako bezwzględna przyczyna odwoławcza w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Każdy polski sąd jest bowiem związany dokonaną przez ETPCz wykładnią standardu wynikającego z art. 6 ust. 1 EKPCz, a to nakazuje przyjmować, że orzekanie sędziego Sądu Najwyższego powołanego do tego Sądu w wadliwej procedurze, wiąże się z istotnym i bardzo prawdopodobnym naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPCz, jak również standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP).

Niewątpliwie problematyka związana z procedurą powołania sędziów ściśle powiązana jest z prawem do rzetelnego procesu sądowego, co uzasadnia wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Igora Zgolińskiego od udziału w przedmiotowej sprawie. Jest to tym bardziej uzasadnione, jeśli zważy się dodatkowo na fakt, że w kasacjach obrońcy podnieśli także zarzut dotyczący takiej samej wadliwości powołania jednego z sędziów zasiadających w składzie Sądu odwoławczego, co sędziego Igora Zgolińskiego, który - w konsekwencji przydzielenia mu niniejszej sprawy - orzekałby z naruszeniem zasady *nemo iudex idoneus in propria causa*.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[J.J.]

[a.ł.]